

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

PRILKÓS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főúter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Sztrájk mindenfelé.

— szeptember 20.

A nyomasztó gazdasági viszonyok s talán a lelketlen izgatás is, amely, hogy a zavarosban halászszon, ugy nyomon szokta követni a nyomoruságot, amint a testet az árnyék, sztrájkot támasztanak mindenfelé. A munkás zavargás s a munka abbahagyása a legnagyobb területen, a legnagyobb elszántsággal most Olaszországban folyik. A régi Lombardiában és Piemontban, aztán a volt génuai köztársaság területén, végül Korzika szigetén, a nagy Napoleon szülővárosában. — Ajaccióban mozdultak meg a munkástömegek. Milánó, Génua és Monza városokat éjjel most nem világítják, mert a gázgyárak munkásai sztrájkolnak. Rómában és Ajaccióban a bérkocsisok s a fuvarosok hagyták abba a munkát. Az olasz vasutak személyzete szombaton éjjel azzal fenyegetőzött, hogy vasárnap virradóra abbahagyja a szolgáltatást s hogy olasz földön vasárnap reggel már egyetlen vonat sem fog járni. Hogy ezt a fenyegetést beváltották volna, arról még nem jött tudósítás. Nem lehetetlen, hogy megmondották a dolgot.

Mondják, hogy az olasz munkás forrongás célja a mostani olasz kormány lemondása. Hogy miért ellenségei a munkások a mostani olasz kormánynak, nem egészen világos, hisz ez a kormány minden

lehető megtett a munkáskérdés rendezésére. Az olasz kormány olyan szociális politikát üz, a minövel Európa egyetlen más monarchikus állama sem dicsekedhetik. Most is, bár a munkástömeg a kormánynak, az állam reprezentánsának izent élethalál harcot, a kormány tartózkodik attól, hogy hatalmi eszközökkel fojtsa el a forrongást. Nem használja a katonaságot, a csendőrséget. Csupán a policziával akarja megvédeni a rendet, a nyugalmat, az élet s a vagyonbiztosságot. Mi egyebet jelentene ez annál, hogy mindenáron a békés kiegyenlítést, a sérelmek orvoslását, az igazságos és méltányos megoldást keresi?!

Azonban ne fessegessük mi Olaszország bajait, a mikor hasonló bajokban mi is nyakig vagyunk s a mikor még a bajoknak növekedésétől és bonyolódásától tarthatunk. Budapesten építő-iparban a munkázár nem akar megszűnni; a munkaadók s a munkások nem bírják megérteni egymást. Ebben az áldatlan vitában ma még kiszámíthatatlan, fölbecsülhetetlen károkat szenved mind a két fél. Tegnap Debreczenben is az összes kőművesek beszüntették a munkát. Most a budapesti könyvkötő munkások jelentették be a sztrájkot, ha a mesterek vakon, meggondolás nélkül el nem fogadják követeléseiket. Távol áll tőlünk, hogy a harezoló felek bármelyikének is az igazság s a méltányosság sérelmével pártját fogjuk.

Mégis ugy tetszik nekünk, a munkások saját érdekeiket sem tisztelik eléggé, amikor az első lépésük az *ultimátum*, amikor előre kimondják, hogy sem nem engednek követeléseikből, sem azokon semmiféle módosítást nem tünnek meg. Semmiféle dolgot a világon ilyen imperatív módon tartósan, mind a két fél megnyugtására elintézni nem lehet. A munkások már megszokták, hogy mihelyt követelnek valamit a munkaadóktól s azok nem adják meg nyomban, mielőtt még kérték volna, zsarnokságról, a munkások érdekeivel üzött szemérmetlen komédiáról beszéljenek.

Tagadhatatlan, hogy a munkásosztály az általános gazdasági viszonyok miatt nehéz helyzetbe jutott; de hát csupa rózsalevelből van-e vetve a munkaadók ágya? Lehetetlen, hogy amikor mindannyian az egész társadalom a viszonyok súlyos volta miatt panaszkodik, akiknek végzetük a munkaadás, azok nyakig usszanak a jólétben. Valami másban kell lenni a baj okának s nem a munkaadók vele született zsarnok hajlamában, vagy a munkások hihetetlen, rab-szolga helyzetében.

Nekünk ugy tetszik, hogy a munkások talán figyelmetlenségből, talán a lelkiismeretlen izgatások miatt, egész meglepedkezett arról, hogy a földi dolgokban szolidaritás és kölcsönhatás is van. Kölcsönös engedékenységgel sokkal több dol-

Az ezredes.

Gustave Guiches.

I.

Abban az időben, mikor a francia polgárság lelkesedéssel karolta föl a lengyeleket, egy koldus állt meg Bazouls Octave háza előtt, aki Mont-Clairac leg-gazdagabb földbirtokosa volt az agenaisi kerületben. A magával vitt tarisznya szinte magától csuszott le fáradtságtól görnyedt válláról. Egy bádogszelence fenekéről levelet kotort elő, azután félénken meghuzta a esengetyű zsinórját, melynek éles hangja láthatólag megijesztette.

Megjelent egy szolgáló. Átvette tőle a levelet, megnézte figyelmesen a címzést s azután annyit mondott: „Jól van, várjon“.

A cseléd eltünése után nemsokára hevesen föltárlt a kapu. Bozouls Octave mosolyogva, szertartásos sietséggel lépdelt az idegen felé. Kitérta a rácsos kapu mindkét szárnyát s előrebocsátva az idegent, széles, előzékeny, vendégszerető kézmozdulattal tessékeltte be. Az idegen a Miatyánkot kezdte mormolni.

— Csak semmi megalázkodás. Föl a fejjel ezredes! — mondá Bozouls.

Az ember fölemelte fejét, s arczára széles mosoly ült a nem remélt fogadtatás fölött.

— Tudom, hogy kicsoda, — mondá Bozouls. — Barátom, a vintailiaci polgármester tudatja velem, hogy ön a lengyel hadsereg egyik legvitézesebb vezére volt. Tiszteljen meg látogatásával, Malowski ezredes. Érezze magát ugy, mintha otthon lenne.

Az ezredes szinte zavarba jött a szívélyes fogadtatás miatt s oly ügyetlenül nyújtotta mindkét kezét, mint aki az ily mozdulatokhoz nincs szokva.

— Sokat szenvedett? Sebei miatt nagyon nehezen esett a járás, ugy-e... Micsoda háború!... De végre is engedniök kellett a tulerőnek. Ami klimánk, nemde, enyhébb, mint az önöké?

Mikor Bozouls látta, hogy nem érti meg teljesen, amit mond, megfujta az ujjai hegyét, azzal akarván jelezni, hogy Lengyelországban nagyon hideg a temperatura.

— Lengyelországnak melyik részéből való? Lithvániából? Varsóból? Krakóból? ...Nem beszél a nyelvünket, ugy-e?...

No majd hamarosan megtanulja. A szláv népeknek csodálatos talentumok van az idegen nyelvek megtanulására... Az ön vendégem lesz. Ez a ház mindaddig rendelkezésére áll, míg jönnek látja jelenlétével megtisztelni.

Azután végigsétáltak egy széles terraszon, hol narancsfák és babérfák virultak hatalmas dézsákban. A lengyel egyre vigyorgott, Bozouls pedig mosolygott, mint akinek roppant nyugodt a lelkiismerete a jótékonyág gyakorlása miatt.

— Malowsky ezredes — mutatá be a feleségének a száműzöttet, aki megbillentette tüzérspikáját. A sipka alaposan meg volt tépázva a harez viharaitól.

S hozzátette:

— Az egész országban egyedül nekünk van lengyelünk.

Ez a mondás némileg megnyugtatta Bozoulsét, aki első tekintetre nagyon megijedt a csapzott szakállu, vigyorgó alaktól, mert vagy veszedelmes bolondnak, vagy gonosztevőnek gondolta.

A lengyel hire gyorsan elterjedt. A földbirtokos rendre meglátogatta valamennyi barátját. Mindegyiknek elmondta:

— Képzeltétek, lengyelünk van.

got és sokkal igazságosabban oldottak meg már a világon, mint erőszakkal. Az ultimátum, a eső-könyösség egy neme az erőszaknak s nem apasztani, de növelni szokta a nyomoruságot. E tapasztalati igazság megszivlelését ajánljuk mind a két félnek. Nyomoruságunk van elég, nem szükség azt mester-ségesen szaporítanunk. S apasztása sem lehetetlen, ha nem rideg elveket állítunk szembe egymással; hanem kölcsönös jóakarattal, engedékenységgel és bizalommal közelítünk egymáshoz.

Kevés a lovas tiszt.

— szept. 20.

Kevés a lovas tisztségre vállalkozó ifju. Erről panaszkodik a félhivatalos. Nincs elég jelentkező a lovastiszt pályára s a lovas ezredekben néhány év múlva oly nagy lesz a tisztek hiánya, hogy az áltani fog a hadsereg harc-képességének. A gazdag fiu már nem nagyon vágyódik a lovastiszt pályára, mert sokat kell tanulni és dolgozni, az intelligens szegény fiunak pedig eszébe sem jut, hogy huszárnak csapjon föl, mert a huszártiszteknek nagyuri lábon kell élnie, vagy mint közös nyelven mondják, mit-maholnia kell a gróffokkal.

Valamikor, még a magyar hadsereg önállóságának megcsorbitása idején is, nagyon népszerű volt a lovastiszt pályára Magyarországon. Az irodalom, mely a nemzeti gondolkodás legfinomabb irányítóját, bizonyítja ezt. Kisfaludy Károly vígjátékai tele vannak marczona huszárezredesekkel és deli hadnagyokkal, akik tanúsítói annak, hogy a magyar magának, nemzeti karakterével, vérmérsékletével, tradícióival megegyezőnek vallotta a lovastiszt pályát. Vitézs és Arad után természetesen kivész ez a népszerűség. Az irodalom nem választ többé tisztet hősül, sem lovast, sem gyalogost, eltűnnek a menydöggettő

nagybajuszu, de egyenes lelkű huszárezredesek, el a tiszt uniformisban feszítő unokaöccsök — regényhősnek, drámai hősnek többé be nem bocsátottunk irodalmunk szomorkodó berkeibe katonát. Az új alkotmányos élettel megváltozott a kép. A magyar társadalom szívesebben adta gyermekeit a katonai pályára s kivált a huszárezred tisztkara magyarosodott meg. Lassan ment ez is. A német kadétkola és német vezényszó óriási akadály volt ezután is, de lassankint utat tört magának a tiszt pályára népszerűsége s irodalmunkban az újabb időben már mértéken túl hemzseg a huszár. Annyi a huszár-regényhősünk, hogy a hadügyminiszter nagyon meghökkenne, ha egy szép napon a férjek fölszavazása helyett valamennyi szolgálatra jelentkeznek. Egyszerre meg lenne oldva a lovastiszt hiány kérdése.

Ezt a népszerűséget most veszedelem fenyegeti. Az apák fejüket rázzák és ejmondanak arról az örömről, hogy fiuk „olaj színű dolmányán sárga gom ragyogjon.“ Méreg drága ez az öröm. Rámagy néha az egész vagyon. A huszárfiu minden levele egyenlő odahaza egy-egy szelidebb fajta jégveréssel, néha aztán akkora menykő csattan ki belőle, hogy megrendül bele az ősi h. z. Hány anya könnye hull a huszárfiu dolmányára, hány apa lelke sir, mikor huszárfiára gondol! A magyar földet ugy is elég teher nyomja, lassankint ki is csuszik a régi birtokos lába alul, nem csoda, ha a magyar birtokos-osztály mind gyérebben adja fiát a drága lovastiszt pályára. Nemsokára oda jutunk, hogy csak Herczeg Ferencz és Pekár Gyula adják tömegesen fiaikat huszárnak, — más apa nem.

A főhiba az, mondja a félhivatalos, hogy „minden ezredben akad néhány tiszt, aki nagy lábon él s hogy ezekkel lépést kell tartani, vagy pedig az ezredből el kell menni, az lovasrezdekben hagyomány.“

Valóban, sok huszártiszt pályának ezek a főbb stációi: a mágnás, akit utá-

nozni kell, a színész, akit kitartani kell, az uzorás, akit elhallgattatni kell, az apa, akinek, amig tud, fizetnie kell — és a pisztoly, melylyel magát föbelőni, vagy a díjnokság, melylyel a gyöngyéletet föleserlni kell. Igaz, főbaj az utánzás viszketege, vagy kényszere az a gögőszellem, mely lenézi a szegényt, mely boldogtalannak érzi magát, ha a sarki hordár nem nézi mágnásnak, mely sokkal fontosabbnak tartja a flakkeres jó véleményét — a fizető-pinczér véleményénél. A demokrácia, a nép-hadseregek életforrása, ki van zárva ebből a testületből. Szegény fiu nemhogy huszártisztnak, hanem huszárönkéntesnek sem mehet. Ki látott már államköltséges huszárönkéntest? Micsoda homéri kacajrázná meg a tiszt étkezők és a pezsgő-pálás különtermek falát, ha egy szép napon megjelennek — az államköltséges huszárönkéntes?

Valóban nagy baj az utánzás kényszere, de nagyobb hiba ennél a katonai hatóság indolenciája. Ez türi meg, sőt délletgeti és neveli a fénytűzést és az okatlan pazarlást. A német császár már több szigorú rendeletet adott ki a tisztek pazarlásának megakadályozására, nálunk a katonai hatóság atyai gondja kimerült abban a rendeletben, mely a hadnagyoknak megtiltotta, hogy a sipkájukat néhány miliméterrel keskenyebbre szabassák az előirtnál. Nálunk is arra van szükség, hogy a hadügyminiszter alaposan szétűssön a tisztek közt. Az orvosság egyszerű. Ne azokat a tiszteket távolítsák el az ezredből, akik a rossz példát adják. A hadügyminiszternek van erre elég módja. Akkor talán nem lesz nagy uri lovas tisztkarunk, de nem is kell attól tartanunk, hogy a harc-képesség megcsorbul és az apák azzal a tudattal adhatják fiukat huszártisztnak, hogy nem leli ki őket a hagyományos hideg, valahányszor rágon-dolnak.

— Ah! ah!

— Igen, még pedig egy ezredes!

Malowsky a Bozouls-család büszkesége lett. Ugy vigyáztak rá, mint valami ritka soványra. A lengyel hasznosnak akarta mutatni magát s nyomban beleértotta magát a kertész dolgaiba, de a család megtiltotta neki minden kézimunkát. Lengyel ruhát csináltattak neki.

Juliusi kánikulában prémes kabátban a sztrákán sipkában jártatták. Ily kosztüm-ben elnökölt azon banketten, melyet a Bozouls család az ő tiszteletére adott Mont-Clairac és környéke előkelőinek.

Nagyban ünnepelték. Ittak Lengyelország boldogulására. — Nem táncoltak egyebet mazurkánál, varsovienne-nél s redovánál.

II.

Lassanként azonban reakció állt be abban a helyzetben, melyet az ezredes a Bozouls házban élvezett. Ez a néma személység teljesen kimerítette az érdeklődést s nem izgatta többé a kíváncsiságot. A föld-birtokos tartózkodóbbnak kezdett mutatkozni a vendége iránt. A házasfelek többször értekeztek a jeles vendég tárgyában, körülbelül mindig ezzel a végeredménnyel:

— Kiállhatatlan elősdi fogadtuk a házunkhoz s nem szabadulhatunk meg tőle anélkül, hogy barátainkat meg ne botránkoztassuk.

Bozouls végre elhatározta, hogy a lengyelt távolítja.

Nem hívta többet ezredesnek, sőt inkább sértő módon kezdett vele bánni, s szárkasztikus megjegyzésekre ragadtatta magát vele szemben.

— Persze nem csodálom, — mondá többször — hogy Lengyelországot levertek, ha olyan kapacitások vezették, mint a miénk.

Egy ebéd után pedig, mikor Malowsky nekiállt, hogy majd pipára gyújt, egész brütálisan így szólott hozzá:

— Anyagi eszközeink nagyon korlátozottak. Ne számítson többé dohánnyra.

Az ezredes nem jelent meg többé a családi asztalnál. A konyhában költötte el ebédjét s azoknak, akik ezen csodálkoztak, a földbirtokos így felelt:

— Maga akarta így. Nem tudja, mivel tartozik az állása méltóságának, nem tudja magát tartani.

A spanyol emigránsok megérkezése teljesen befűtött Malowskynak. A spanyolok hihetetlenül arrogáns népség voltak. Nagy hangon beszéltek, gitároztak s elesábitották az asszonyokat lovagias modoruk által.

III.

Malowskiból lassanként a cselédek cseléde lett.

Egy reggel, mikor Bozouls a kertjében egyik rokonával értekezett valami pör fö-

lött, Malowsky épp arra tolt egy kövekkal megrakott rengeteg talicskát. A vén rokon, kit Palame bácsinak hívtak, egyszerre megáll, jól szembenézi Malowskyt, azután fölkiált:

— Ha nem csalódom, ez Jeantil!

— Ugyan, — mondá Bozouls. — Egy lengyel ezredes, kit a házamba fogadtam... egy haszontalan elősdi, aki már sok pénzben van.

— Ez ezredes? Ez a gazember?

S Palame bácsi elkezdett nevetni. A száműzött is mosolygott s hebegve mondá:

— Jó napot, Palame ur.

— Mit jelent ez? — mondá Bozouls.

— Hát csak azt jelenti, — mondá Palame bácsi — hogy ezt az ezredest Jeantilnek hívják, az én majorosom volt, aki elesábitotta valamennyi béresnémet, kit a restsége miatt el kellett csapnom, s ki nem való egyébre, mint hogy lengyel ezredest játszzék.

Bozouls ette a méreg. Alig tudta magát türtőztetni.

— Szót se többet erről. Nyomban kiteszem a szürét... érti? irgalom nélkül, kiteszem, ha elárulja, hogy — nem lengyel ezredes.

Az ércsüptető.

— A Dollinger-esethez. —

— szeptember 20.

Három év előtt Dollinger klinikáján megoperáltak egy asszonyt és a hasüregben bennefejtettek egy ércsüptetőt. Közben az asszony három gyermeknek adott életet, az ércsüptető pedig megeselekedte azt az okos dolgot, amit az emberi testbe bármilyen uton bejutott idegen testek megszoktak eszelekedni, hogy nemesebb részek elkerülésével eljutott a hasfalig, abban gyulladást idézett elő és a hasfalon áttört.

Mikor a csüptető egyik szára már a sebből kikandikált, beszállították a beteget a szegedi közórházba, ahol a csüptetőt a sebből kihúzták. Harmadnapra az asszony meghalt. Így tett szomorú nevezetességű hírnévre az a különben nagyon inferior természetű orvosi műszer, így lett közismertté a csüptető. És megismert a nagy közönség még egy dolgot. Megtudta, hogy Dollinger professzor, a tudomány-egyetemen a sebészet rendes tanára, aki egy sereg embert oktat a sebészetre, az orvosi tudomány e legpozitívabb ágára, akinek neve európa-szerte ismeretes, aki mint sebész a tudomány legmagasabb nyívójáig emelkedett, gondatlan, felületes és lelkiismeretlen, aki, mikor operál, bennefejtje a beteg hasába a csüptetőt.

A megtámadtatás, amelyben ebből az esetből kifolyólag Dollingernek része van, igazán páratlan és oly féktelenül vehemens, amilyent a legborzasztóbb, minden fórumon keresztülment „Justizmord“ sem idézett még elő.

Senkinek sem fog eszébe jutni azt állítani, hogy annak a csüptetőnek a benne hagyása a hasüregben nem hiba. Hiba biz az, még pedig nagy, éppen úgy, ahogy hiba, amikor összedül egy épületállvány és maga alá temet egy esomó embert — mert meglazult egy „pangeizni“. Miért nem verték bele jobban? És miért nem olvasták meg a csüptetőket, — hiszen nagy számban alkalmazták azokat — műtét előtt és után? És kit terhel ezekért a felelősség? Az összedőlt állványért az építőmestert, a hasban maradt csüptetőért Dollingert és egy rendőrközeg botrányáért — a rendőriminisztert. Hát hogy az épületállvány hogy készül, azt ma már mindenki ismeri, de hogy az ilyen nagy operációk hogy mennek végbe, talán kevésbé ismeretes. Egyetemi klinikákon, ahol az operálandók száma nagy és a műtét egyuttal demonstráció a hallgatók részére, az operációra kizemelt beteget a kórteremben, saját ágánál altatják el, az asszisztensek előkészítik a szükséges műszereket és a mélyen narkotizált beteget a műtőasztalra fektetik. Az operáló tanárnak, akinek minden figyelme a műtéten kell, hogy összpontosuljon, a neki segédkező, tanult, jól begyakorolt asszisztensek nyújtják oda azt a műszert, amelyre operáció közben szüksége van és eltávolítják azokat, amelyek már szükségtelenné lettek.

Az ércsüptetők pedig arra valók, hogy ahol műtét közben a szöveteket sűrűn behálózó véredények átmetszettnek, a vérzés elkerülése végett az ollóalakú csüptetővel le lesznek szorítva és ott a műtét befejeztéig lógva maradnak. Néha 10—16 sőt több ilyen csüptető lóg a műtési területen. A kisebb véredényeknél, a csüptetők eltávolítása után a vérzés az összeszorítás következtében teljesen eláll, a nagyobb véredényeket alá kell kötni.

Nagyon természetes, hogy az operáló tanár, aki operál és e közben előadást is tart — a munka, amelyet végez, a legsubtilisebb, a legfinomabb és egy nagyobb véredénynek csak megszurása is halált okozhat — nem terthatja számon, hogy hány csüptetőt alkalmazott és hányat távolított el. Száz és száz körülmény van, amelyek minden figyelme, minden éberségét igénybe veszik.

Ha egy ilyen csüptető után valamely

előre nem látott okból lecsuszik, úgy eltűnik a hasüreget teljesen kitöltő belek, bél-fodrok és csepleszek tömkelegében, hogy megtalálása a legnagyobb nehézségekbe ütközik, az utána való kutatás pedig egy ösöppet sem válik hasznára a hasüri szerveknek. Az ilyen baleset ellen való egyedüli és kizárólag védekezés a műszereknek pontos számontartása. Dollinger esetében ennek az elhanyagolása volt a mulasztás pedig nem Dollingert, hanem akkor asszisztenseit terheli, akiknek tisztük, feladatuk és kötelességük lett volna a műszereket pontosan számon tartani.

A sebészet legújabb történetében sem egyedül álló ez az eset és hogyha nálunk ez az első, volt Ausztriában és Németországban több. Csakhogy azok nem lármázták tele a világot és nem siettek a külföld előtt diszcreditálni tudósait. Kimosták a szenyésüket odahaza és a maltrón okulva, nagyobb éberséget és gondosságot tanultak.

Hogy ebből micsoda bünvádi eselekmény, gondatlanságból eredő emberelés, súlyos testi sértés vagy nem tudom én, mi fog kikerekedni, azt majd a vizsgálat fogja kideríteni. Egy azonban már most kiderült: meghurezoltak egy esomó embert, bizony nem főlős számban lévő tudósaink közül pellengérré állítottak egyet és odadobták a legkegyetlenebb hajszának, megriasztották a közönséget egy nagy időre és egy legfortosabb kulturintézményünket a külföld előtt helyrehozhatatlanul diszcreditálták.

Dr.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Az ondódi iskola megnyitása.

Az ondódi iskola megnyitásával kissé elkéstek. A késedelem oka, hogy a Fayvel, kitől a padokat megrendelték, kellő időre nem készítette el a padokat. Most azonban tullestek már ezen az akadályon és az iskola hivatalos megnyitása okt. 2-án lesz. A megnyitáson jelen lesznek a városi tanács, a hatvanutcai gazdaság, aki az ingyen telket adta, a tanfelügyelő és az egyházak. A megnyitás után a hatvanutcai gazdaság megvendégeli a meghívottakat.

Jegyzőkönyvhitelesítés. A szeptember 8-án tartott debreczeni egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvét tegnap délután az egyháztanácssteremben hitelesítették.

Könyvségély. Most fejezték be az ev. ref. egyháznál a szegény tanulóknak ingyen könyvvel és írószerekkel való ellátását. Az igazán nemes czérra mintegy 1500 koronát adott ki az egyház.

Pénztárvizsgálat az egyháznál. Az ev. ref. egyháznál tegnap Somogyi Pál főjegyző elnöke alatt egy kiküldött bizottság pénztár és hivatalvizsgálatot tartott. A bizottság mindent a legnagyobb rendben talált.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága holnap, szerdán délután 4 órakor az egyháztanácssteremben ülést tart.

Kossuth Lajos születésnapján.

A függetlenségi kör Kossuth-lakomája

— szeptember 20.

Tegnap 102 esztendeje mult annak, hogy a zemplénmegyei kis faluban megszületett a magyar szabadság megváltója. Tegnap volt 102 esztendeje annak, hogy

leszált az égről a legfénylőbb üstökös és fényével elbűvölte a földgolyó legszabadságszeretőbb népét: a magyart.

Ünnepnap volt a tegnapi nap, nagy ünnep nap. És az ünneplők szívük egész melegével, hazaszerető lelkük egész lángjával, Kossuth apánk iránti imádatuk teljes áhitatával ünnepték meg a legszentebb születésnapot.

Azok gyűltek össze tegnap este Törő Imre vendéglőjében, akiknek szeptember tizenkilencedike ünnepnap.

Már jóval 8 óra előtt nagy társaság töltötte meg a vendéglő feldíszített nagy termét. A Kossuth-lakomára gyűlkező tagokat meglepte már a bejáratnál elhelyezett lámpionok és mécsekkel körül rakott, diszes Kossuth kép.

Pontban 8 órakor kezdődött a hét fogásból álló estebéd, mely Törő Imre kitűnő, magyaros konyháját dicséri.

A második fogásnál emelkedett szólásra Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész.

Gyönyörű, szivreható, könyveket fakasztó beszéd volt az ősz lelkipásztoré. Szépen fejtegette, hogy milyen nap ez. Mondja: hogy Kossuth neve eszmévé dicsőült, a nemzeti szabadság eszméjévé. Az ő neve lehet orkán, de lehet nyhe szellő is.

Vajha — ugymond, minden édes anyajsten neve után az ő nevére tanítaná gyermekét. Vajha minden sirhoz közelgő agg e névről regélné unokáinak.

Nem veszi el a haza jövőjében vetett hitét, mert Kossuth nem halt meg.

Apoljuk a szent tüzet, hogy gyujtsa lángra a közönyös sziveket. Kossuth serleget emelve éltesük a szent eszmét! Járjon kézzel-kézre a pohár! Kossuth apánk eszméjével, nevével forrjon össze e nap és akkor: Nem lesz mindig őszaka, felvirrad még valaha a magyarnak.

Orkányszerű taps és éljenzés zugott végig a termen a beszéd végeztével. Bizony nem egy-két igaz magyarnak köny csillámlott a szemében.

Sinka Sándor mondott aztán komoly, hatalmas eszmékben gazdag beszédet. Szép szavakban fejtegette, ki volt a magyarnak Kossuth. Benne érzett — mondta többek közt — benne gondolkodott a magyar. És ha mindig széthuzódott is ez a nemzet: Kossuth halála minden magyar szívet egygyé forrasztott a bánatban.

A haza szabadságára, függetlenségére és a nemzet együttérzésére üríti poharát.

A függetlenségi párt kiváló derék elnöke, Márton Imre dr. vette aztán kezébe a Kossuth-serleget, hogy elmondjon egy hazaszeretettől lángoló, hasonlatokban, szóképekben, ötletekben gazdag pohárköszöntőt.

Kossuth születése napját úgy ünnepli, mint a politikai karácsony, mert Kossuth Lajos, a politikai Megváltó, e napon született.

Aztán rátér a mai kor hazafiatlan közönségére.

De — ugymond — a hamu nem megöli a parázsnak, hanem fenntartója. És ha várunk a sirból való feltámadásra, várjunk az ő eszméinek teljes diadalra jutására is.

Kossuth-serlegét Debreczen város polgáraiért üríti.

A következő szónok a függetlenségi kör szeretett fardhatatlan elnöke **B. Nagy János** volt. Kedves, szép beszédben üdvözölte a jelenlevőket. Éltette **K. Tóth Kálmánt**, a megjelenteket és különösen a 13 egyenruhás honvédet.

K. Tóth Sámuel kéri, hogy az ilyen összejövetelekre családjukat is hozzák el a tagok. Aztán a tanítókról beszélt, kik legjobban hivatottak a jövő nemzedék hazafias nevelésére. A néptanítókra ürti a serleget.

Megható jelenet volt, mikor **Medgyaszay Dezső** dr. indítványára egy szívvel, egy lélekkel zendült fel a dal:

Isten áldd meg a magyart...

Pohárköszöntőt mondtak még: **B. Nagy János**, **Sinka Sándorra**, **Dávid Mihály**, **K. Tóth Sámuelre**, **Sinka Sándor** és még sokan.

Ugy a vacsora alatt, mint után **Kiss Béla** kitűnő zenekara szebbnél-szebb kurucz, **Kossuth** és népdalokat játszott igazi magyarsággal.

A hazafias, szép összejövetel a késő éjjeli órákban ért véget.

A tizenhárom egyenruhás honvéden és a honvédek tisztikarán kívül ott voltak:

Márton Imre, **B. Nagy János**, **Könyves Tóth Kálmán**, **Somogyi Pál**, **Bészler Károly**, **Sinka Sándor**, **Medgyaszay Dezső**, dr. **Medgyaszay Miklós**, **Jeney Szabó Miklós**, **L. Nagy Bálint**, **Harangi Sándor**, **Burger Péter** dr., **Kéki Sándor**, **Varga Lajos** dr., **Bacsó Dezső** dr., **Kiss György** dr., **Varga Imre** dr., ifj. **Kertész István**, **Kertész László**, **Herczeg János**, **K. Tóth Sámuel**, **Harkay Lajos**, **Dankó Mihály**, **Dankó Béla**, **Dávid Sándor**, **Kiss Bálint**, **Váray János**, **Propper Mór**, **Ujhelyi Árpád**, **Veszprémi László**, **Borsovai József**, **Hajdu Gyula**, **Pethő György**, **Szabó István**, ifj. **Komor Imre**, **Tassy Miklós**, **Szondy Imre**, **Varga Béla**, **Bányai István**, **Komlóssy Imre**, **Beneze Mihály**, **Hajnal Ferencz**, **Salánki Ferencz**, **Kulesár Gábor**, **Sarkadi Ferencz**, **Debreczeni György**, **Szilágyi Ferencz**, **Kerékgyártó József**, **Mészáros József**, **Varjas Bálint**, **Erdei József**, **Dien János**, **Hegyi Endre**, **Kovács Lajos**, **Kovács Ferencz**, **Tóth Gergely**, **Kiss Bálint**, ifj. **Gyarmati István**, **Kostyal Frigyes**, **Liptai József** és még sokan.

NAPI HIREK.

Karácsoni kiállítás.

— szeptember 20.

Az ipartestületnél erős munka folyik a karácsonra tervezett kiállítás és vásár rendezése körül. Az előkészítési munkálatok befejezést nyertek és most már nincs egyéb hátra, minthogy a helybeli mesterek, segédek és tanoncok minél nagyobb bizonyítékát szolgáltatassák a helyi ipar fejlődésének és haladásának.

A kiállításra már eddig is többen jelentkeztek; az ipartestület vezetőségének azonban ezen kiállítás rendezésével egyrészt az a csejje, hogy az általános kiállítás legyen, vagyis a kiállításon lehetőleg minden ipari szakma képviseltessék; másrészt pedig óhaja az, hogy a kiállítók ne valami speciális, talán a kiállítók iparágához egyáltalán nem is tartozó munkadarabok készítésén törjék a fejüket, hanem minden kiállító megmaradjon a saját iparágánál és ezen iparágban is ne valami különleges, és nehezen megfizethető dolgok készítésével töltsék el idejüket, hanem a mindennapi, a legszükségesebb és a nagy közönség által keresett ipari cikkek előállítására fectessék a fősúlyt.

Ha ilyen ipari készítményeknél fejtik ki a kiállítók szaktudásukat és ha ilyen tárgyaknál hozzák arányba a munka értékét az eladási árral, akkor az ipartestület vezetősége által kitűzött cél bizonyára el is éretik; a kiállítók pedig azon kellemes helyzetbe jutnak, hogy szabatos munkájú és izlésesen elkészített tárgyaik vevőket találnak.

Ez a szempont vezérelje tehát a kiállítókat, maradjanak meg mesterségük mellett, készítsenek csak olyan tárgyakat, amelyek végzésével mindennap foglalkoznak és ne igyekezzenek extra, czélszerűtlen és hasznavehetetlen dolgok agyondolgozásával elfecsérolni drága idejüket.

Fel tehát iparosok, mutassátok meg, hogy az ipar egy olyan mezőgazdasági városban, mint amilyen Debreczen is, fejlődik és halad, mutassátok meg, hogy szaktudástok minden tekintetben megérdemli a nagyközönség támogatását, nektek áll érdeketekben, hogy keressétek a nyilvánosságot!

Leányszöktető debreczeni zenetanár.

Megszöktette a növendékét.

— szeptember 20.

Pikáns, kis operette játszódott le mostanában részben Debreczenben, részben pedig a debreczen—miskolczi szemlyvonat egyik II. osztályu fülkájében.

Az operette szereplői egy felsőbb leányiskolai fiatal leány, meg **Tóth Árpád** debreczeni zenetanár.

Tóth a zenét tanította egyik debreczeni leányiskolában. Növendékei között a legbájosabb és legszerelmesebb heves vérű, fiatal leány különösen szerette a zeneórákat, de még jobban a muzsikális zenetanárt, kit — ámbár három éve már nős családapa — nem hagyott hidegen a leánya zeneórák iránt tanusított rajongása.

Mikor az iskolai év befejeződött, vége volt a szép zeneóráknak. Busult a kis leány is, de a tanár ur is. Mivel pedig a nagy vakációt sem akarták ellustalkodni, hát tovább folytatták a zenetanulást miskolczi vonaton.

Ugyanis egy szép, verőfényes júliusi napon a zenekedvelő kis leány, ki az intézetben az internátusban lakott, a fiatal zenetanár karján vonatra ült és elzónáztak Miskolcra.

Az operette továbbfejlődése, illetőleg bonyodalma még érdekesebb, ha figyelembe vesszük, hogy a **Tóth Árpád** fiatal felesége ugyanabban az intézetben tanít, ahonnan férjével a kis szerelmes gerlicze kirepült.

Most aztán **Tóth Árpád** Miskolcra maradt és ott tanítja a zenét. Még eddig nem kaptunk tudósítást arról, hogy ott is olyan eredményesen folyik-e a zenetanítás, mint a mi romantikus lelkű felsőbb leányaink között.

Legérdekesebb a dologban az, hogy a kiröppent kis madár golyatávozáskor ismét visszajött az iskola falai közé, de most már komorabbak neki a falak és szomorúak a zeneórák.

Számonkérőszék a megyénél.

A megyei számonkérőszék 22-én, csütörtökön ülést tart. A számonkérőszékhez a megyei szolgabiroóságok és a polgármesterek már betérjesztéseiket elküldték.

— **Hol épüljön a halápi iskola?**
A Halápon építendő iskola ügyében a tanács holnap reggel a helyszínére megy, mikor is kijelölik a helyet, ahol legalkalmasabb lesz az iskolát felépíteni.

A nőegylet szövőtanfolyama — mint pályázó.

A debreczeni jótékony nőegylet lelkes vezetősége három év előtt szövőtanfolyamot létesített. A kormány is belátta az életrevaló eszme létjogosultságát és előnyeit, segítségére sietett a nőegyletnek és támogatásban részesítette. A szövőtanfolyam azóta szakadatlanul működik és már eddig is több szegény nőt tanított ki és juttatott állandó keresetforráshoz. A nőegylet most, hogy gyártmányait értékesíthette, nagyobb szabásu vállalat kereszttüvitelére határozta el magát. A kórházbizottság ugyanis a kórház fehérmű szükségleteire pályázatot hirdetett. A debreczeni nőegylet szintén részt vesz a pályázók között. Ez az első nagyobb szabásu saját vállalkozása a nőegyletnek és mindenestre csak előismerést érdemel. Illetőkez helyen is, bizonyára, ha a pályázatok elbírálására kerül a sor, figyelemmel lesznek arra a szép, nemes czélra, melyet a nőegylet a szövőipartanfolyam létesítésével maga elé tűzött. A honi ipar terjesztését akarja elősegíteni de emellett állandó, biztos keresetet is akar nyújtani több szegénynek. És ha sikerül a nőegyletnek egy ilyen nagyobb szabásu munkálat elkészítésére megbízatást kapni, az esetben száz és száz szegénynek nyújt biztos megélhetési forrást.

— **Katonai utóállitás.** Ma délelőtt a Pavillon laktanyában utóállitás volt.

— **A kőműves sztrájk.** A kőművesek sztrájkja ügyében az ipartestület megkezdte a békéltető munkálatokat. Ma délutánra az összes kőműves mestereket és segédeket gyűlésre hívta össze az ipartestület tanácsstermében. A gyűlésen megválasztják mindkét részről a hat-hat sztrájk békéltető bizottsági tagot, kik megbízásaik szerint az iparhatósági biztos, az iparfelügyelő és az ipartestület képviselője jelenlétében ugyancsak ma délután megkezdik a békealkudozásokat. Reméljük, hogy sikerülni fog a felmerült ellentéteket békésen elsimitani.

— **A Kossuth Dalkör** működő tagjait felkéri az elnökség, hogy csütörtökön, 8 hónap 22-én este 8 órakor a Dalkör helyiségében okvetlenül megjelenjenek.

— **Debreczen üdvözlése.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének debreczeni fiókja azzal a kéressel fordult Debreczen város képviselőtestületéhez, hogy minden ipari szükségletét a hazai ipartól szerezzze be. Debreczen város közgyűlése e kérsének megfelelően, mint már jelentettük, egyhangulag kimondta, hogy mindenféle ipari szükségletének beszerzésénél kizárólag magyar iparterméket fog vásárolni s hogy szigoruan ellenőriztetni fogja a szükségleti tárgyaknak hazai termelését, valamint az ezeknél fölhasznált nyersanyagoknak és félgyártmányoknak magyar eredetét. Debreczen városa e határozatáról a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségét is értesítette, melynek igazgatósága tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy Debreczen városát e hazafias elhatározásáért üdvözi és a város közön-

ségének a magyar ipar háláját és elismerését tolmácsolja. Együttal elhatározta a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága, hogy a többi magyar városokat egyenként föl fogja kérni, hogy Debreczen város határozatát tegyék magukévá és érvényesítsék a debreczeni határozatnak mind a két pontját.

Elhunyt urinó. Bőszörményből értesítenek bennünket, hogy özv. pávai Vajna Györgynémet Harsányi Juliánna asszony folyó évi szeptember hó 19-én életének 34-ik évében elhunyt. A megboldogult hült testemai H. Bőszörményben, folyó évi szept. hó 21-én, délelőtt 10 órakor a háznál tartandó gyászima után, 21-én délután 3 órakor, a debreczeni hatvan-utcai reform. temetőben helyezik örök nyugalomra. Az elhunytban dr. Pávai Vajna, Gábor, kir. tanácsos, államkórházi főorvos édes anyját gyászolja. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

Jóváhagyott alapszabályok. A földmívelési miniszter a Hajdumegyeyi méhészségylet alapszabályait jóváhagyta.

Gondnokság. A debreczeni kir. törvényszék B. Ökrös Nagy Juliánna h. szoboszló, Baluk Ferenc debreczeni és Vadász Balázs p. ladányi lakosokat gyengeelméjűség miatt gondnokság alá helyezte.

Tetőtűz. Ma délelőtt 10 órakor Hatvan-utca 13. számú háznál tűz ütött ki. A Hochfelder Jakab tulajdonát képező ház padlásán felhalmozott ócska holmi gyuladt meg s már a gerendákba is belekapott a tűz, mikor megjelent a tűzoltóság és a tüzet eloltotta. A tűz eredetét nem ismerik. A kár jelentéktelen.

Öngyilkosság. Az Ondódon tegnap este Kovács Gábor gazdálkodó családja, Kiss József felakasztotta magát azonban észrevették és levágták. Kiss József eszméletre tért, de beszélőképességét elvesztette s csak dadogva, hebegve beszél. Tettének okát nem ismerik.

Felülfizetések. A „Kossuth dalkör” 1904. szept. 18-án tartott dalestélyén felülfizetések: nagytiszt. Szele György ur 5 kor., Ungvári István 4 kor., Keresztury János 4 kor., Szekeres László 4 kor., Hrabószky Pál 2 kor., id. Bálint József 2 kor., Hegyi Ernő 2 kr., özv. Fülöp Jánosné 1 kor., Szendy Imra 1 kor., Gyenge András 1 kor., Kelemen Sándor 1 kor., Szokoly Géza 1 kor., Albrecht Béla 2 kr. Köszönettel nyugtázza Kalmár Ignác pénztáros.

Halalozás. Sulyos csapás érte egyik derék polgártársunkat, H. Tóth Sándor kereskedőt és családját, kis leányuk Annuskának hosszas szenvedés után tegnap történt elhunytával. Még jóformán fel sem száradtak a könnyek, miket a közel multban elhunyt reményteljes gimnázista fiukért hullattak a szülők s ime a kérlelhetetlen halál ismét letört egy bimbót családjuk fájáról.

Bismarok Herbert halála. Bismarok Herbert herceg harminczhat órai eszméletlenség után halt meg. Halála pillanatában a család összes tagjai mellette voltak. Vilmos császár tudatta, hogy jelen lesz a herceg temetésén. Ferenc József király igen meleg hangu táviratot küldött az özeveg hercegnének, aki az utóbbi napok izgalmi és fáradalmi következtében gyengélkedik. A herceg májbjában szenvedett, amely szokatlanul gyors lefolyású volt.

Részeg kovács. Balló Lajos kovácsné a Széchenyi-utcán részeg állapotban olyan botrányt csinált, hogy két rendőr kellett ahhoz, hogy bevigyék a központra.

Halalozások. Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halalozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Antal Jenő róm. kath.

3 napos, Tóth Anna ev. ref. 7 éves, Juhász István róm. kath. 24 napos, Balogh Ferenc ev. ref. 3 hónapos.

Talált pipa. Az a gépészkínézésű ember, ki e hónap 11-én a sámsoni uton kerékpározás közben tájékipipáját elvesztette, jelentkezék a bűnügyi osztálynál a rendőrbiztosi szobában, hol pipáját átveheti.

Verekedő bérkocsisok. Tegnap este a Deák Ferenc-utcán két bérkocsis Kecskés János 3. sz. kétlovas és Harangi József 24. sz. egylovas összeverekedtek. A verekedő bérkocsisok nagy nézőközönség közepette alaposan megöklöztek egymást, míg a rendőr közbe nem lépett. Mindkettő ellen megtették a feljelentést.

Adományok. A siketnémák intézete részére a következő adományokat és befizetéseket vettem és nyugtázom köszönettel: Ureczky Béla 10 kor., Felső-Pomba község 1 kor., Balaton-Füred község 1 kor., Csoka község 2 kor., B.-Diószeg gyűjtése 9 kor. 30 fill., br. Jakobs Oszkár, Kassa 5 kor., Belényes város 2 kor. 50 fill., Békéscsaba 1 kor. 30 fill., dr. Wolafka Nándor v. püspök 100 kor., Debreczen szab. kir. város félelvi segélye 1000 kor., Csornaholvai gyűjtés 5 kor. 40 fill., Böleske község 2 kor., Vas Nándor Kassa 2 kor., Mára-rosmegeye 10 kor., Csajágh község 3 kor., N. N. tanuzási dija 6 kor., Katona György Sárospatak 3 kor., Hajduhadház község 5 kor., Balaton Főhajár község 1 kor., Bihar-Darvas község 5 kor., Izr. nőegylet részébet alapítványból 10 kor. — F. leki Pál, egyesületi pénztáros.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképképzés és a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

SZINHÁZ.

Uj kijárók a színháznál. Azalatt, míg a színháznyári pihenőjét tartotta, a debreczeni színháznál a tatarozási munkálatok nagyban folytak. A munkálatok között a közönség életbiztonságára nézve fontos az, hogy ujabbán ismét két új lejáratot készítettek. Az új lejáratok a földszint két oldalából vezetnek le az új páholy lejárókhöz. Ez mindenesetre helyes és üdvös dolog, csupán csak arról feledeztek meg, hogy rendes ruhákat látesítsenek.

A színházi bizottság ülése. A színházi bizottság esütörtök d. u. 3 órakor a városház nagy termében ülést tart. A gyűlés tárgyai a következők lesznek: 1. Makó Lajos színházvezető jelentése a szerződött tagokról. 2. Zilahy Gyula kérvénye a színházi szerződés pótlása tárgyában. 3. Folyó ügyek. Esetleges indítványok.

Nagy tüzoltagyakorlat a színháznál. Minden színházidény kezdetén alapos vizsgálat alá veszik a színház vízvezetékét, ez évben azonban Publig Ernő h. tüzoltó-főparancsnok a közönség életbiztonsága szempontjából tüzetes vizsgálatot akar tartani és egyidejűleg nagy gyakorlatot is, hogy esetleges veszély esetén mind egyik tüzoltó pontosan tudjon mi dent, amire veszély esetén szükség van. A vízvezeték kipróbálása s a nagygyakorlat 25-én, vasárnap d. u. 3 órakor lesz. A gyakorlatról és a vízvezeték kipróbálásáról a tüzoltóság jelentést tett a tanácsnak és a tanács helyeslőleg vette tudomásul a tüzoltóság intézkedését.

A színházi bérlők figyelmébe. Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a régi bérlők jogai f. hó 28-án délután 5 óráig tartanak fent. Debreczen, 1904. szept. 20. Oláh Károly tanácsnok, színházi felügyelő.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 2 órakor.)

Konfliktus a magyar pénzügyminiszter és a hadügyminiszter között.

Budapest, szept. 20. Lukács László pénzügyminiszter és Pitreich hadügyminiszter között konfliktus van készülöben. — Mint ugyanis Bécsből jelentik, Pitreich hadügyminiszter értesítette a magyar kormányt, hogy a delegáció által megszavazott **450 millió korona egyrészének azonnal való folyósítását kéri** azért, mert az orosz-japán háboru arról győzte meg, hogy a tüzérseget ujonnan kell szervezni és e végből ez idő szerint 40 millió koronára van szükség. Hir szerint **Lukács László miniszter a hadügyminiszter kérelmét nem akarja teljesíteni** és így a hadügyminiszter és a magyar kormány között konfliktus van készülöben.

Orosz-japán háboru.

Pétervárról jelentik, hogy a csár Ignatiev gróf lovassági tábornokot, a birealmi tanács tagját főhadsegédévé kinevezte.

Párizsból távirják, hogy Kuropatkin fogadta a „Journal” tudósítóját, akinek a következőket mondotta:

— **Borzasztó dolgokat láttam eadig is, de a java még csak ezután következik.**

Washingtonból jelentik, hogy az amerikai kikötöben leszerelt „Téna” orosz ezirkáló ügyében létrejött egyezkedés csak a tartózkodást engedte meg a tiszteknek és a legénységnek az amerikai kikötöben, de azzal a kikötéssel, hogy a háboru tartama alatt nem lépik át a város határát és csak akkor térhetnek vissza Oroszországba, ha ez ügyben Oroszország és Japán között megegyezés jön létre.

Nagy havazás Erdélyben és a Tátrában.

Tordáról jelentik, hogy ott az éjjel nagy havazás volt. A környék hegységét vastag hólepel takarja. A levegő rendkívül lehült.

Trencsénből szintén havazást és nagy hideget jelentenek. Nemcsak az egész Tátra, de az ott elterülő kisebb hegyeket is hóréteg fedi

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.
5—10-ai olcsóbb.

— **szept 20.**

Buza okt.	10 24—
Buza tavaszra	10 64—
Rozs októberre	7 63—64
Rozs tavaszra	8.06—07
Tengeri októberre	7 18—20
Arpa	6 85—86
Zab	7 20—21

TARKASÁGOK.

Udvarlás.

Szó esett a társaságban az udvarlás művészetéről. Mert az udvarlást tudvalevően egész a művészetig lehet fokozni, természetesen nem a tánciskolákban. Min-

denki elmesélt egy-egy históriát annak jellemzésére, hogyan kurizál a boltoosság, a suszterlegény és a többi. Valaki elmondta az alábbi kis történetet, amivel illusztrálni akarta, hogyan csapja a szelet egy biztósítási ügynök.

A guta- és egyéb ütés ellen asszekuráló ifju megismerkedik egy csinos fiatal asszonnyal. Az első találkozó után jön a másik a kávéházban, ahol kellemesen eltöltik az időt. A férj szintén jelen van az udvarlásnál, de neki fontosabb az, hogy Finkelstein kassza-kontrát mond be, mint az ifjunak holdvilágos fecsegése. Különben is teljesen megbizik az asszonyában.

Pedig nem kellene olyan rendületlenül biznia benne, mert ha látná, milyen epedő pillantásokat vet a lovagjára, bizonyára megváltoznék a nézete. Az ifju pedig erősen kitart. Egymásután legalább tizszer hangoztatja:

— Nagysádnak olyan szeméi vannak, mint a tenger... bódító a mosolya...

S hasonló évezredes frázisokkal törtet előre. Az asszonyka már teljesen a hatalmában van a fiu bátorságot vesz magának, hogy közelebb vigye a ezékét. Összehajolnak szerelmesen és a fiatal lovag gyöngéden szól:

— Drága asszonyom, tegye meg, amire kérem...

A hölgyike pedig lesüti a szemét és boldogan dadogja:

— Ha... ha lehetséges...

A társaság feszült figyelemmel lesi az elbeszélés fejleményeit, amikor az előadó kis szünetet tart és megkérdezi:

— Mit gondolnak önök, mire kérte a fiatal legény az asszonyt?

Szinte valamennyien egyszerre kiáltottak föl:

— Azt mondta neki, hogy „mikor találkozhatom nagysáddal?”

Az elbeszélő nevetett.

— Dehogy. A fiu ezt mondta az asszonynak: „Ugyan drága nagysád, vigye keresztül azt, hogy a kedves férje, huszezer korona erejéig — nálam biztósítsa magát.

Boyar.

VEGYES HIREK.

* **A legszebb gyermek.** A saint-louisi gyermek-szépség verseny első díját a zsüri egy Virgin Krell nevű két éves és nyolcz hónapos gyermeknek ítélte oda. A zsüri tagjai ítéletükben azt mondják, hogy ez a gyermek testileg minden tekintetben tökéletes, amellet olyan csodálatos temperaméntuma van, hogy általában kiváltságos gyermeknek mondható. A gyermeknek arany-szőke haja van, tiszta, világos arciszíne és nagy, sötét szeme. Sulya harminczegy font, magassága harmincznégy hüvelyk, vállszélessége nyolcz hüvelyk, — mellének kerülete harminczegy hüvelyk. Az apa, egy olasz művész, azt mondja, hogy a gyermeket mindedig ő maga nevelte, mert az anya sokat betegeskedik. — A fődo-log, ugymond, — a gyermek számára a friss levegő, — testgyakorlat és a mérsékelt és válogatott táplálkozás. A kis Virgin naponta sokat aludt a szabad levegőn és sokat szaladgált, amikor már tudott, meztelán. A gyermek, mint apja mondja, születése alkalmával éppen nem volt valami nagyon fejlett, de főleg a szabad levegő nagyon jót tett neki. Táplálékul leginkább a tej és a lisztes anyagokat ajánlja Krell,

azonkívül egy vagy két lágytojást, továbbá annyi kenyéret, gyümölcsöt és jól elkészített főzeléket, amennyi csak jól esik a gyermeknek, akinek azonban húst, tésztát és édes-séget egyáltalán nem szabad adni.

* **A német szociálisták kongresszusa.** Brémában tegnap nyitották meg a németországi szociáldemokrata nagygyűlést. Bebel közölte, hogy Singer, éveken át volt elnök megbetegedése miatt nem vehetett részt a gyűlésen. Elő elnöké Dietz-t (Stuttgart), másodelnöké Ebert párttitkár (Bréma) választották meg. A mult évben megállapított napirendet nagy többséggel elfogadták. Ma kezdődnek az érdemleges tárgyalások.

* **Lujza hercegnő.** Berlinből táviratozzák: Az Imparcial jelentése szerint Lujza kőburgi hercegnő csütörtökön Stimmer dr.-al együtt elhagyta Párist s Colbeg grófnő néven Madridba utazott, ahol három napig maradt. Több lap megerősíti ezt a hírt. Bécsből jelentik: Stimmer dr. tegnap ideérkezett és azt mondta, hogy a hercegnő elméje teljesen ép, ítélőképessége egészen rendes és semmiben sem különbözik más emberek ítélőképességétől. Lujza hercegnő megkérte elhunyt anyjának főudvarmesterét, hogy a királyné halálának évfordulóján osztorot tegyen koporsójára.

TÖRVENYKEZÉS.

A boríték titka. Egy olmtüzi gazdag kereskedő fia a mult év októberében, mint egy éves önkéntes bevonult a hadsereghez, nemsokára levelet írt haza, amelyben keservesen panaszkodott kapitányának, Turcyk Jánosnak szigorú bánásmódja miatt. Az apa fölkereste a kapitányt a kaszárnyában s megkérte, hogy vegye pártfogásába önkéntes fiát, aki betegsége miatt csak a legnagyobb megerőltetéssel bírja a nehéz szolgálatot.

— Majd megvizsgáltatom őt az ezred-orvossal, ha csakugyan beteg, akkor szabadságot adatok neki, — szolt előzékeuken a kapitány.

Ezzel a köztük lefolyt beszélgetés be is fejeződött s az apa nagy hálálkodások közepett eltávozott a kaszárnyából. A kapitány szobájában azonban ott hagyott egy borítékot, amelyben négy darab százkoronás bankjegy volt. A kapitány jelentést tett az esetről a zászlóaljparancsnoknak, aki a közös hadügyminisztérium útján megvesztegetés címén pörbe fogta a kereskedőt, aki négyszáz korona árán akarta a kapitányt ur jóindulatát megszerezni. Az első fórumon el is ítéltek két heti fogházra, de a felső-bíróság most megsemmisítette a marasztaló ítéletet s fölmentette a vádlottat. A fölmentő ítéletet azzal okolta meg a bíróság, hogy a megvesztegetés büntette csak akkor forgott volna fön, ha a vádlott a négyszáz koronát valamely büntetendő cselekmény elkövetése végett adta volna a kapitánynak. Az apának azonban csak az volt a czélja, hogy a kapitányt az önkéntessel való humanus bánásmódra bírja s ez nem büntetendő cselekmény, mert a kapitánynak amugy is felső utasítása van arra, hogy a legénységgel humanosan bánjon.

A legújabb vallató módszer. Dániában, egy kis vidéki város kerületi bírāja, Sveestrup Oláf, különös, s az igazságszolgáltatásban eddig soha sem használt módszer segítségével vallatott ki egy vádlottat, aki ellen az volt a panasz, hogy kocsmái verekedés közben több közszerúrással megsebesítette egyik legjobb barátját. A vádlott vakmerően tagadta a vádat és sehogy sem lehetett tőle igaz vallomást kiesikarni. Ugyanakkor egy komédiás csapat időzött a helyiségben s falragaszokon hirdette Sundeen Brór gondolatolvasó produkcióit, aki állítólag az emberek legtitkosabb gondolatait is kitalálja. A makacs vádlott megátalkodott tagadásán a bíró iszonyu méregbe jött,

mert szentül meg volt győződve róla, hogy a titokzatos szurkálást ő követie el. Hogy mégis megtudja az igazat, stafétát küldött a gondolatolvasóért, aki a tárgyaló terem-ben rögtön munkába vette a delikvenst.

— Nézzen merően a szemembe, — parancsolta neki Sundeen, a gondolatolvasó.

A legény vakmerően szeme közé nézett a bűvésznek, aki néhány percnyi fürkésző vizsgálódás után így szólott:

— Maga most arra a sonkára gondol, amit tavaly a bíró kéményéből ellopott.

— Nem igaz, felelt a vádlott. En nem gondoltam semmire.

— Most pedig arra gondol, hogy a véres kést, amellyel áldozatát megszurta, megtalálja-e valaki a templom lépcsője alatt, ahová elrejtette.

A vádlott remegni kezdett s arca haláláspadt lett.

— Nos, megmondja e az igazat, kérdezte újra a bíró.

— Megmondok mindent, csak hagyjanak békében, — felelte rémülten a vádlott, aki attól tartott, hogy ha még sokáig tart a kísérlet, még egyéb eltitkolt bűnei is napfényre kerülnek.

A bíró súlyos testi sértés miatt hat hónapi fogházbüntetést szabott ki reá, de ezt az ítéletet most a kopenhágai felső bíróság megsemmisítette, mert az első bíróság meg nem engedett eszközöket használt az elítélt vallatására.

Ujságírás a börtönben.

— szept. 20.

Az Egyesült-Államokban egy sereg hirlap és folyóirat van, amelyet rabok nyomnak, adnak ki, sőt írnak is. A rabok sajtójának sokkal komolyabb a czélja, semmint az ember első percze hinné.

A börtönújságok közül, a melyek New-York, Jova, Ohio, Massachussetta, Minnesota stb. államokban megjelennek, a legnevezetesebb a Star of Hope (A remény csillaga), amelyet a Sing Sing börtönben, Amerika legjelentősebb fenytő intézetében nyomnak. Ez az ujság havonként jelen meg tizenhat oldalon, de évente kiadnak egy ünnepi számot is harmincznyolcz oldalon, szép, díszes borítékkal. E lap czélját a kiadó a következőkben fejezi ki:

— Mi a ház számára akarunk lapot adni, a fönnálló határok közt mi is részt akarunk venni az erkölcsösség és művelődés növelésében, a közönséget értesíteni akarjuk javulásáról és mindenekelőtt el akarjuk oszlatni azokat az elítéleteket, a melyek az egyszer már büntetett embernek későbbi pályáján mint akadályok utjában állanak.

Hasonló programjuk van a többi ujságoknak is, amelyek közül nevezetesebbek: Az amosai börtönújság, Az ohioi fegyenczek értesítője s a Summary, az elmírai javítóintézet lapja, amely több mint husz éve minden héten megjelen; ismerttek továbbá a Brison Mirror, a minésotai állami börtön lapja, amelynek mottója ez: Az elhatározás, hogy megjavulunk, sohasem késő. A lapok tartalma legtöbbször mindenféle értekezés, amelyekben pedagógiai modorban mindenféle kérdéseket fejtegetnek, így például: A muzeumok és könyvtárak nyitva legyenek-e vasárnap is? Hogy kell a telket és a földet megadóztatni? Mit lehet tenni a káros bevándorlás megakadályozására? Van azonban az efféle ujságokban különféle hír és értesítés, azonkívül néha egy-egy költemény is. A szerkesztő rendszerint a börtönben kapott számát írja a lapra a neve helyett; például 1500 Sing-Sing, felelős szerkesztő; 1501 segédszerkesztő, 3965 a helyi ujdonságok szerkesztője. Az egyes cikkek rendszerint igen jól vannak megírva, úgy, hogy az ember alig tud hinni a Star of Hope kiadójának, aki szerint a rendes munkatársak, amikor a börtönbe jutottak, még alig tudtak írni, olvasni.

Egy év alatt 1384 közleményt kapott

a kiadó, abból 996 próza és 388 vers; az összesből beható vizsgálat után közlésre elfogadtak 827 prózában és 388 versben írott dolgozatot. Akad e dolgozatok között több, amely történelmi és tudományos filozófiai kérdésekkel foglalkozik, de nincs hiány humorban sem. Egy-egy levelező ezt írja:

— Meredith regényíró most már nem képes nagyobb sétákat tenni a vidéken. Mi nagy részvétlét vagyunk iránta, mert mi már néhány év óta nélkülözzük fájdalommal ezt az élvezetet.

A rabok egyébként elég jól vannak értesülve minden dologról, ami a világban történik. Így a börtönök lapjai kimerítő tudósításokat hoztak annak idején Edvárd király betegségről; ez alkalommal egyik rab ezt írta:

— Edvárd királynak valóban rendkívüli embernek kell lennie. Hat orvos már egy hónap óta babrál rajta és ő mégis meggyógyul.

A börtönök lapjainak vezető cikkelyei mindig a jelen viszonyaival foglalkoznak, amellet azonban sohasem mulasztják el az eljövendő rabtársat üdvözölni. A rabok jókedve és humora rendszerint költeményekben jut kifejezésre. Sok a szentimentális vers, de csinálnak mindenféle kuplét is. A rabok babonásak különösen, ami a számokat illeti. Egy rab azt írja, hogy ő neki szerencsétlen száma a hármas, mert, úgymond, a kaliforniai börtönben 3343; a Ling-Lingben 4304; Elmíraban 5163; Clintonban 5326 volt a számom; február 13-án fogtak el és 3 évi börtönre ítélték. Julius negyedikét, a függetlenségi nyilatkozat napját ünneppel ülik meg az amerikai börtönökben, az újságok aztán hasábos tudósításokat közölnek ezekről az ünnepségekről. Ez alkalommal jobb az élelem, a rabok énekelnek, táncolnak, különféle játékokat játszanak és sportot üznek.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a burgonya rothadása ellen.

Hazánkban a burgonya rothadása mindinkább terjedőben van. Míg ezelőtt 15—20 évvel a baj alig volt ismeretes, ma folytonosan, — minden irányban halljuk a panaszt.

Oka a bajnak egy gombaféleség, az ugynevezett phytophthora infestans, amely különösen akkor lepi meg legnagyobb mennyiségben a burgonyatáblákat, ha a nyár nagyon meleg és nedves. E baj ellen a következő módok segítségével kell védekezni.

1. Nem minden burgonyaféleség ellentállóképessége egyenlő e bajjal szemben. Az eddigi kísérletek azt bizonyítják, hogy legellentállóbbnak bizonyult a magnum bonum, azután pedig a Richter imperator nevű burgonya. A később érő burgonyaféleségek általában véve inkább szenvednek a betegségben, mint a koraiak.

2. Minél gazdagabb a talaj nitrogén készülete, rendszeren annál bujább a burgonya levélzete, ami elősegíti a betegség elterjedését. Éppen ezért a tuldbőven alkalmazott istálló vagy zöld trágya, illetőleg más fölöslegben alkalmazott nitrogéntrágyák hasonlóan kedveznek a betegség elterjedésének. A káli és foszfortrágyák ellenben akadályozzák a betegség fellépését s azért különösen olyan vidékeken, ahol a betegség el van terjedve, nem lehet eléggé ajánlani a műtrágyák használatát.

3. Nem szabad vetésre olyan burgonyát használni, amely a phytophthora infestanssal be van fertőzve. A befertőzést elkerülendő burgonyának csak minden harmad negyed évben szabad ugyanazon táblára kerülnie, azon táblát pedig, amelynek termését jövő évi vetőmagul szántunk, meg kell háromszor permeteznünk bordói lével június 15—20-a között, másodszor egy hónap múlva, harmadszor pedig augusztus végén,

szeptember elején. A permetezésnél az a fődolog, hogy a rézoldat a levélzetet lehetőleg sűrűn lepje el: magának az oldatnak különben nem kell nagyon sűrűnek lenni, mert a Phytophthora igen kevés rézsótól is elpusztul, elegendő, ha az oldatban 2% rézsulfat van.

Ezen tanácsok keresztülvitele után, ha burgonyánkat sellős, száraz helyen tartjuk el, nem lesz okunk a burgonya rothadása ellen panaszkodni.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

32

Eljött a karácsony és a fiatal De l'Orme Alan, örvendezve, hogy véglegesen hagyta el Etont, korábban érkezett Castletonba, mint ahogy várták, tehát a hátulsó bejáraton lopózott be és a lépcsőházon felszaladva, egyenesen a gyermekszobába tartott. Az üres volt, de midőn megfordult, hogy elhagyja, egy szép fiatal leány lépett be egy kis babával a karján és olyan ijedten állt meg, hogy Allan nevetett.

— Bocsánat, de én a testvéreimet és az anyámat keresem. Ez az a kis baba, aki a múlt hónapban született?

— Igen — válaszolta Euston Ágnes mosolyogva — és ha ön ...

— Oh, igen, igen! Szép kis fiu. De hol van az anyám?

— A boudoirjában. Kérem, ne ijessze meg.

De Alan már eltűnt.

A szép mostahaanya ott ült, de oly halavány volt és oly betegnek látszott, hogy Alan fájdalmas meglepetéssel állott meg. Aztán előre szaladt és két karjával átölelte. Nehány pillanatig egyik sem beszélt. Az Edit könnyei sűrűn és gyorsan hullottak és erős zokogások rázták meg a gyenge testét.

— Anyám, ne zokogjon úgy, nem tudom elviselni. Történt valami? — Hol van az atyám?

— Nem tudom. Oh, Alan, ez az, a mi megöl!

Anyám, hogy érti ezt? Nem tudja, hogy ő hol van? És ő nem tudja, hogy egy második fia született? Anyám nem kapott tudósítást, mióta ő külföldre ment? kérdezte Alan, Edit előtt térdelve, a mint az kimerülten hátradől a széken.

A szegény asszony erőfeszítéssel válaszolt.

— Csak egyszer írt, szinte három hónappal ezelőtt, Bécsből és azon napon, midőn onnét elutazott — és azóta — soha.

E pillanatban Helén és Mili rohantak be, hogy testvérüket üdvözöljék. Edit, holthalaványan és hallgatva feküdt és igyekezett önruralmát visszanyerni.

— Te, édes, drága rossz fiu — mondja Helén, Edit fölébe hajolva — te felizgattad mamát! Ő nagyon beteg volt és még nem erősödött meg elegendő, hogy sok izgatottságot elbirjon viselni. Nagyon féltették őt, mert elvégre is, ami kis új testvérünk nagyon szegény csere lett volna a mi drága jó anyánkért.

— Igazad van, hagyta helybe Alan

és lehajolt, hogy a mostoha anyja fehér arcát megcsókolja — és a kis testvérünk szép gyermek. Helén, mi a neve?

— Goy és Morville, de mi a zavar elkerülése miatt Morvillának hívjuk — válaszolta Helén.

— És ki az a fiatal leány, akivel a gyermekszobában találkoztam? Kérdezte Alan.

— Euston Ágnes, a Mili guvernántja — mondja az anyja. Ő és a kis testvére, Elfi, látogatására jöttek le hozzánk, míg az atyjuk egy barátjánál — egy hivatal-társánál időzik.

— Oh, már emlékezem! Helén az egyik levelében írt arról. Hosszasan maradt itten?

— Deczember huszonharmadikáig. A karácsonyt otthon kívánja tölteni, tehát nem marasztom, mert ez évben az a nap szomorú lesz nálunk.

— Mama, miért? kérdezte a kis Mili. Az mindig mulatságos volt. Nem hívott mama vendégeket?

— Nem, drágám — nem, mikor a papa távol van.

— Mama, ő nem jön haza?

Edit, nem bizva hangjában, csak a fejét rázta és ebben a pillanatban az Euston Ágnes és az Elfi belépte elvonta a gyermek figyelmét.

(Folyt. köv.)

Új férfi szabó üzlet megnyitása!

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth-utca 8. szám alatt**, a színház mellett, az

Angol szabóhoz czímmel

elegáns, modern igényű férfi szabó üzletet nyitottam, hol elvállalok mindennemű aszokmámba vágó megrendeléseket kívánat szerint, a legújabb fazon és divat után.

Raktáramon nagy választékban tartok divatos angol- és francia szöveteket.

Amennyiben üzletemben kiváló munkásokat alkalmaztam és a megrendelt ruhák saját felügyeletem alatt készítették, azoknak szabá-át egyedül végzem. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran ígérhetem, hogy a nagyközönség igényeit a legnagyobb mérvben ki fogom elégíteni, valamint üzletem iránti vonzalmát kitűnő izlésem és megbízhatóságommal biztosítom.

Miért is magamat szíves figyelmébe és jóindulatába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó és szabász

— Kossuth-u'ca 8. szám. —

Hirlapelárusítók

felvétetnek

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület

Szőnyeg,
 ✕ függöny, butorszövet, ✕
linoleum
 ● raktárunkat, saját házunkba ●
Kossuth-utca 5. sz.
 || föulzetünk emeleti helyi-
 ségeibe helyeztük által. ||
A még raktáron levő
 szőnyeg, függöny, butor-
 szövet, ágy- és asztalterítőket
 ameddig a készlet tart
 ✦ szállított árak mellett ✦
 árusítjuk el.
Bosznay J. és Társa.
 Debreczen Kossuth-u. 5.

12,911.
 1904 sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa a következő bérleteknek u. m.:

1. a nagyvárad utcai sorompó mellett fekvő 1200 □ öl faraktár helynek 1904 október 1-től 1907 október 1-ig terjedő a évre;

2. az epreskerti csapszék 1905 január 1-től 1907 december 31-ig terjedő 3 évre leendő bérbeadás utján biztosítása végett nyilvános árverést rendel el.

Az árverés folyó évi **szeptember hó 22 en, csütörtökön délelőtt 3 órakor** fog megtartatni a városház közgyűlési termében.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevősnél megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1904 szeptember hó 12-én.

A városi tanács.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárral, a verest 40 krajczárral árúsítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csomagos borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

URSUS A LEGTÖKÉLETESEBB BORSAJTÓ!

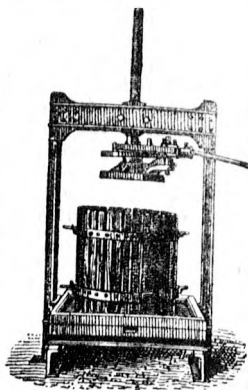
Az Ursus borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgerenda és szabadalmazott nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomáserő, csekély embererő igénybevételével érhető el.

Az Ursus borsajtó aljrésze fából van a vasgerendaszerkezetbe illesztve, hogy a szálló levelekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése nem fordulhat elő.

Az Ursus borsajtóból a törköly egy darabban vehető ki.

Az Ursus borsajtó szerkezete felülmulhatatlan szolid és erős.

Szőlődarálók a legjobb kivitelben.

Porcellán kályhák

budweissi és honi gyártmányban. Meidingeri rendszerű és öntött vas-kályhák és legjobb minőségű konyhák. — Cserópályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a felülnést keltő új találmányu **multiplicator** betétet felelősség mellett ajánlom.

Fürdőkadak és vasbutorok

Tóth Gyula,

nagy raktára.

Debreczen, Piacz-u. 20 és 27.

Meghívás

a Debreczeni Termény- és Áruraktár

Részvény-Társaság

1904 szeptember hó 25-én délelőtt 10 órakor

a városháza tanácstermében

tartandó

XVII-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1903—1904. üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Határozat hozatal újabb építkezésre nézve.
5. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjának betöltése.

Debreczen, 1904 szeptember 7.

Az igazgatóság.

JEGYZET. A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztárnál vagy a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál — térítvény és igazoló-jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Fűzőedények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.